Den 3. marts 2015 blev i sag nr. 86075:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Gjensidige Forsikring
A.C. Meyers Vænge 9
2450 København SV

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren havde bygningsforsikring i Gjensidige Forsikring. Han klager over, at selskabet har afvist at yde forsikringsdækning for en anmeldt stormskade på et solcelleanlæg, der er placeret på jorden. Han er endvidere utilfreds med, at selskabet har afvist at dække udgifter til en ingeniør samt tab i forbindelse med manglende produktion af elektricitet.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning for den anmeldte stormskade med henvisning til, at skaden helt eller delvist skyldes fejlkonstruktion. Selskabet har afvist at dække et eventuelt tab for manglende produktion af elektricitet. Efter sagens indbringelse for nævnet har selskabet anerkendt at dække klagerens udgifter til ingeniør.

I klageskema af 8/4 2014 har klageren bl.a. anført:

> "1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. Supplerende redegørelse kan evt. vedlægges.
> Nedenstående sagsfremstilling tager udgangspunkt i klagen, som blev fremsendt til Gjensidige 16. marts.
>
> Vedr. Skade nr. ...003 - Stormskade på solceller.
> 1. Utilfredshed med sagsbehandlingens længde.
> Ovennævnte skade blev anmeldt d. 6. december 2013. Ved anmeldelsen blev vi tildelt et skadenr. Fik besked på: At få montøren, [tømreren] til at nedtage anlægget for at begrænse skaderne på solcellerne. Tage billeder af skaden. Dette aftalte vi, at [tømreren] skulle gøre og sende dem til Gjensidige. Jeg lovede også at tage et par billeder, hvilket jeg selvfølgelig gjorde og på et senere tidspunkt tilsendte en taksator. Sluttelig fik vi besked på, at en taksator ville kontakte os snarest for at få et overblik over skadens omfang, men der ville nok gå et

par dage pga. de mange stormskader. På baggrund af ovennævnte betragtede jeg selvfølgelig skaden som anerkendt af Gjensidige, ydermere accepterede Gjensidige, at betale tømreren for nedtagningen af anlægget. [Tømreren] og hans folk tager anlægget ned, skiller det ad og lægger solcellerne indendørs i løbet af de følgende dage. Herefter overtager [Tømreren] korrespondancen med Gjensidige, da det er aftalt, at det er ham der skal genopstille anlægget. Ved gentagne henvendelser/rykkere fra ham pr. mail og tlf. sker der imidlertid ikke andet, end han modtager standardsvaret om, at man vil henvende sig i løbet af et vist antal dage. 3 mdr. efter skaden mister jeg tålmodigheden og henvender mig igen til landbrugsskadeafdelingen. Efterfølgende henvender man sig her tilsyneladende til en ny taksator, som kontakter mig næste morgen med krav om div. dokumentationer: Billeder, regninger og tegninger. Jeg tilsender ham omgående de ting, som jeg kan være behjælpelig med, men kan konstatere, at solcellerne først bliver kørt til reparation på min foranledning ca. 1. april
2. Forsikringsdækningen.
Den nuværende taksator er nu, mere end 4 måneder efter skadens anmeldelse, tilsyneladende ganske uretmæssigt i gang med at få overdraget ansvaret for skaden til [Tømrerens] ansvarsforsikring. Dette finder jeg ganske urimeligt og smagløst. Anlægget så fint og solidt ud. Det modstod da også den første storm 'Allan' uden problemer. Da anlægget var opført, og jeg ringede for at få det forsikret, forespurgte jeg, om man ikke ønskede at besigtige og godkende anlægget, før man accepterede at tegne forsikringen. Dette ønskede man ikke fra Gjensidiges side. D. 30./5.2013 modtager jeg skriftlig accept med teksten: 'Der er medforsikret solcelle anlæg til en værdi på 180.000 kr. Anlægget står på jorden. Policenr. ...874'. Altså ingen betingelser eller krav til konstruktion og bygningsmaterialer. Mig bekendt er der ikke fastsatte lovkrav vedr. konstruktioner for solcelleanlæg opstillet på jorden. Jeg er desuden vidende om, at [Tømreren] har opstillet flere lignende anlæg, så jeg har ingen betænkeligheder vedr. kvaliteten af firmaets arbejde. Uanset om Gjensidige fortsat ønsker at forsøge at få [Tømrerens] ansvarsforsikring til at dække, fastholder jeg mit krav, at Gjensidige omgående giver en uforbeholden tilladelse til, at arbejdet kan påbegyndes, og så evt. efterfølgende foretager regres mod andet forsikringsselskab - frem for yderligere forsinkelser, når et andet selskab skal i gang med sagen. Vi har jo tegnet og betalt en hel speciel forsikring hos Gjensidige vedr. solcelleanlægget. Gjensidige reagerer ikke på dette krav
3. Driftstab
Da det er en landbrugsforsikring mener jeg, at driftstab er omfattet jfr. § 44,7 og 51,1. Jeg er dog i tvivl, om vi kan få dækket det fulde tab, som kan være svært at opgøre. Dette er endnu en faktor, der gør, at vi skal have anlægget i gang med at producere strøm omgående. Over 4 måneders manglende produktion indtil nu er på ingen måde rimelig, hvorfor jeg nu har bedt håndværkerne opstille anlægget og forventer selvfølgelig fuld dækning for disse udgifter hos Gjensidige.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? (skal udfyldes)

FÅ FASTSATT SKADEN
FÅ ANLÆGGET PÅ PLADS IGEN"

Dertil har selskabet i brev af 19/6 2014 til nævnet bl.a. bemærket:

"**Sagens fakta**

Med virkning fra 29. maj 2013 blev forsikringstagers Landbrugsforsikring udvidet til at dække et solcelleanlæg. Vi henviser til policens side 12. I overensstemmelse med vores politik blev solcelleanlægget ikke besigtiget af bygningskonsulent inden indtegning.

Den 6. december 2013 ringede forsikringstager og anmeldte, at solcelleanlægget var ødelagt under stormen 'Bodil' den 5. december 2013. Der blev ikke lovet dækning, men oplyst forsikringstager, at han ville blive kontaktet af en taksator.

På grund af ekstrem travlhed med stormskader samt taksering af stormflodsskader, der involverede hele taksatorkorpset, blev forsikringstager desværre først kontaktet af en bygningskonsulent den 6. marts 2014.

Vores bygningskonsulent har lavet følgende interne mail:

'Talt med ft.
12 kw solcelle anlæg er suget op af jorden med 90 cm dybe punkt fundamenter og det er anslået at ca. 15 paneler er skadet. Anlægget er monteret i marts 2013 og leveret af ... Solenergi. Fundamenter og spær samt montering er leveret af ... tømrer v/... Anlægget er tilsluttet af ... el. Alle 75 paneler sendes nu til ... Solenergi for at få dem gennemgået af skade og rengjort.

Talt med ... (... tømrer)
... [tømrer] bekræfter, at der ikke er udført en ingeniør vurdering af funderingen af anlægget, men han har lænet sig op af et andet anlæg, hvor der er lavet ingeniørvurdering. ... [tømrer] har nu selv bedt en ingeniør beregne hvad funderingen af anlægget, som han har bedt ham sende og jeg får en vurdering af min egen ingeniør når den kommer, for en sikkerhedsskyld.

Jeg anerkender skaden med forbehold for vores egen godkendelse af ingeniørrapporten, som jeg ser det kan vi jo måske skulle afvise pga. konstruktionsfejl.'

Samme dag sendte bygningskonsulenten en mail til forsikringstager, hvor han bekræftede indgåede aftaler om fremgangsmåde og skrev bl.a.: '... [tømrer] har bedt en ingeniør beregne om funderingen er udført korrekt og har været tilstrækkelig i forhold til gældende regler. Stormskaden anerkendes med forbehold for vores godkendelse af den ingeniør rapporten.'

Forsikringstager udtrykte sin forundring over, at der blev startet en kæmpeundersøgelse vedr. konstruktion, når man ikke ønskede at syne det opstillede anlæg, før forsikringsaftalen blev indgået.

Den 13. marts 2014 rykkede forsikringstager for en afgørelse. Han henviste til, at driftstabet, som skulle dækkes af Gjensidige voksede. Vi oplyste, at forsikringen ikke var udvidet med driftstabsdækning.

Den 16. marts 2014 klagede forsikringstager til Gjensidige Forsikrings klageansvarlige enhed, fordi skaden ikke var blevet anerkendt. Den klageansvarlige enhed bekræftede modtagelsen den 20. marts 2014 og henviste bl.a. til, at landbrugsforsikringen ikke dækkede skader, der helt eller delvist skyldes fejlkonstruktion, fejlmontering eller anden fejl ved fremstillingen, og at der kunne være et problem med funderingen.

Den 24. marts 2014 modtog vi beregninger udført af ingeniør ... for tømrermester ..., som havde opstillet anlægget. Ingeniøren havde regnet på den konstruktion, som var udført som stativ for solceller, og fundet, at denne del af konstruktionen overholdt de belastninger, som den i henhold til normen bliver udsat for.

Ved mail af 25. marts 2014 bekræftede 'vores' ingeniør, ..., at der ikke var regnet på fundamenterne. Vores bygningskonsulent bad derfor ingeniør ... lave en beregning på funda-

menterne, hvilket både forsikringstager og tømrermester ... blev orienteret om den 26. marts 2014.

Den 31. marts 2014 godkendte vores bygningskonsulent tilbud på genmontering af solcelleanlæg med forbehold for erstatningspligten.

Den 8. april fremsendte forsikringstager klage til Ankenævnet for Forsikring, som blev modtaget hos os den mandag den 14. april 2014.

Vores bygningskonsulent havde i mellemtiden rykket et par gange for beregning af fundamenter, men fredag den 11. april 2014 oplyste ingeniør ..., at han ikke ønskede at lave beregning af fundamentet. Vores bygningskonsulent sendte derfor sagen til ingeniør ... og bad ham lave en beregning af fundament. Dette blev forsikringstager orienteret om ved mail af 14. april 2014. Beregningerne kunne laves på grundlag af fotos og tømrermester ...s oplysninger om funderingen. Dette havde forsikringstager ikke flere kommentarer til, men henviste til, at han havde indbragt sagen for Ankenævnet for Forsikring.

Vi modtog rapport fra ingeniør ... den 22. april 2014.

Af rapporten fremgår, at solcelleanlægget var ca. 70 m2 i dimensionerne 26 * 2,6 m og placeret på jorden i en vinkel på ca. 35-40°, med laveste side mod syd og i en lavest højde på ca. 0,7 m over terræn. Anlægget blev båret af 18 stk træspær, hvilende af på 28 punktfundamenter i 2 rækker med en rækkeafstand på ca. 2 m.

Fundamenter var udført som punktfundamenter med indstøbte bjælkesko, koniske ca. 0,15*0,15 m foroven, ca. 0,2*0,2 m forneden og med en højde på ca. 0,7 m. Standardfundamentet var placeret i et forboret ø30-35 cm hul til ca. 1 m under terræn. Nederste del af hullet var fyldt op med grovbeton til ca. 0,7 m under terræn, standardfundamentet placeret heri, og hullet fyldt færdig med grovbeton.

Foto af kollapset solcelleanlæg viste, at spærkonstruktionen var rimelig intakt, samlet med søm og lasker. Spærkonstruktionen var kollapset over den lave side af anlægget.

Foto af stolpehul efter kollaps viste, at optrækningen af fundament var sket relativ lodret. Tømrermester ... havde oplyst, at den enkelte fundamentsklods var blevet trukket op som et hele uden brud i den omstøbte betondel.

Rapporten konkluderer mht. spærkonstruktionen, at den generelt har været tilstrækkelig til at modstå den forventede vindlast. Idet det af fotos fremgår, at spærkonstruktionen var nogenlunde intakt efter kollapset skønnes samlingerne i selve spærkonstruktionen ligeledes for tilstrækkelige.

Derimod var konklusionen på fundamenterne, at de var væsentlig underdimensionerede, og at anlægget derfor ikke kunne modstå den forventelige vindpåvirkning, selv uden partialkoefficienter (sikkerhed mod brud i jorden) på den aktuelle lokalitet og med den udførte fundering.

Ingeniør ... har over for undertegnede uddybet, at den forventelige vindpåvirkning er den normmæssige vindlast, som konstruktionen skal kunne holde til beregningsmæssigt, og som beregnes efter Norm for Last på konstruktioner. Den beregningsmæssige vindlast er ikke en bestemt vindstyrke, men afhænger af bygningen/bygværket og dets placering i omgivelserne. Beregningerne viser, at funderingen ikke kan optage den normmæssige påvirkning fra

konstruktionen ved normmæssig vindpåvirkning, idet sikkerhedsfaktor, svarende til forhold mellem fundering/påvirkning, skal være større end 1. Her er sikkerhedsfaktoren ca. 0,52 ved lodret optræk og 0,78 ved skråt optræk. Hvorvidt den aktuelle vindlast på skadetidspunktet har været større eller mindre end den normmæssige vindlast vides ikke.

Vores forsikringstager skriver i sin klage af 16. marts 2014, at der ham bekendt ikke er fastsat lovkrav vedrørende konstruktioner for solcelleanlæg opstillet på jorden.

Men solceller og solfangere på terræn betragtes som selvstændig bebyggelse omfattet af byggeloven og bygningsreglementet. Der kræves derfor byggetilladelse til opførelse af anlægget, og bygningsreglementets krav til dimensionering af konstruktioner i BRIO pkt. 4.2.1, hvor der bl.a. henvises til Norm for Last på konstruktioner - Vindlast, skal være opfyldt. Vi henviser til vedlagte vejledning af 5. juli 2012 fra Energistyrelsen: 'Praktisk vejledning om byggesagsbehandling af solceller og solfangere på terræn'. Her nævnes også, at det er bygningsejerens eget ansvar, at etableringen af solceller er lovlig og forsvarlig, jf. byggelovens § 17, stk. 1.

Vores vurdering

Det er korrekt, at vi har medforsikret solcelleanlægget uden besigtigelse og uden anmærkning, men det betyder ikke, at der kan opnås bedre dækning end efter forsikringsbetingelserne.

Desuden ville en besigtigelse forud for tegning af forsikring ikke have medført, at Gjensidige Forsikring havde overtaget risikoen for fejlkonstruktioner. Når vi vælger at besigtige, er der tale om en visuel besigtigelse, og en besigtigelse ville ikke have afsløret underdimensioneringen af punktfundamenterne, som er skjult i jorden. Som citeret ovenfor, at det bygningsejerens eget ansvar, at etableringen af solcelleanlægget er lovlig og forsvarlig.

Solcelleanlægget er dækket mod brand og Anden skade, jf. policens side 12. Stormskader er omfattet af Anden skade dækningen for bygninger, dog dækker forsikringen ikke skade, der helt eller delvist skyldes fejlkonstruktion, fejlmontering eller anden fejl ved fremstillingen eller opførelsen. Vi henviser til forsikringsbetingelsernes side 27 kolonnen pkt. 24.1.

Solcelleanlægget skal overholde bygningsreglementets krav til dimensionering af konstruktioner. Den indhentede rapport fra ingeniør ... dokumenterer, at selve stativet/spærkonstruktionen overholdt Norm for last på konstruktioner, mens fundamentet derimod var væsentlig underdimensioneret.

Forsikringen dækker ikke skade, der helt eller delvist skyldes fejlkonstruktion. Det betyder, at fejlkonstruktionen ikke nødvendigvis skal være hovedårsag til skaden, men skal være en medvirkende årsag til skaden. Vi henviser til vedlagte Vestre Landsrets dom af 4. juni 2014, hvor forsikringen indeholdt en lignende undtagelse, og hvor Gjensidige Forsikring fik medhold i, at en snetryksskade ikke var dækket, da skaden i hvert fald delvist skyldtes fejlkonstruktion af taget.

Fejlkonstruktionen af solcelleanlægget består i underdimensionering af fundamentet. Skaden er opstået ved, at punktfundamenterne under stormen er suget op af hullerne i et stykke, hvorved solcelleanlægget er tippet. Skaden skyldes dermed i hvert fald delvist fejlkonstruktionen.

Men noget tyder på, at skadens årsag også i sin helhed skyldes fejlkonstruktion af fundamentet. Selve stativet var dimensioneret korrekt efter normen og blæste ikke i stykker under stormen. Stativet kunne holde til de vindpåvirkninger, som det fik under stormen, og det tyder så på, at det ville fundamentet også have gjort, hvis det havde været dimensioneret korrekt efter normen.

Vi har betalt 15.625,00 kr. for oprydning efter væltet solcellestativ, fordi vores bygningskonsulent har lagt tømrermester ...s oplysning til grund, at arbejdet var foretaget efter anvisning af Gjensidige Forsikring den 6. december. Der er dog ingen optegnelser om, at vi har givet dækningstilsagn til dette arbejde.

Med henvisning til ovenstående kan vi ikke erstatte mere vedrørende solcelleanlægget.

Øvrige klagepunkter i mails af 2. maj og 5. juni 2014

Vores forsikringstager mener, at der er driftstabsdækning på forsikringen, og han har henvist til forsikringsbetingelsernes side 40 pkt. 44.7.

Men driftstab er en tilvalgsdækning, både som følge af skade på bygning og løsøre, og tegnes som en særskilt dækning under udbo.

Forsikringsbetingelserne indeholder samtlige dækningsmuligheder, men det er ikke ensbetydende med, at de alle er tegnet. Det vil fremgå af policen, hvilke dækninger, der er valgt/fravalgt, jf. policens indholdsfortegnelse nederst. På policens side 17 'Risiko og dækning - Udbo - Løsøre' fremgår det af skemaet, at policen ikke omfatter driftstabsdækning.

Vi vil for god ordens skyld nævne, at vi ikke hermed har taget stilling til, om øgede udgifter til strøm ville være omfattet af driftstabsdækningen, såfremt den havde været tegnet, og der var sket en dækningsberettigende skade.

Vedrørende stormskadet drivhus kan vi oplyse, at dette er dækket, og at vi har betalt den faktura, som forsikringstager henviser til i sin mail af 2. maj 2014. Den er betalt den 7. maj 2014 direkte til trælasten, som forsikringstager ønskede.

Vedrørende manglende svar på klageskrivelse til den klageansvarlige enhed, gjorde vi forsikringstager opmærksom på undtagelsen for fejlkonstruktion i vores kvitteringsmail af 20. marts 2014. Forsikringstager valgte herefter at klage til Ankenævnet. Når en sag er blevet til en ankenævnsklage, er det vores politik, at vi ikke svarer forsikringstager direkte, men lader korrespondancen gå via Ankenævnet, og forsikringstager nævner selv i sin mail af 14. april 2014, at han går ud fra, at Ankenævnet tager sig af det videre forløb."

Med henvisning til selskabets bemærkninger har klageren i brev af 21/7 2014 til nævnet bl.a. oplyst:

" 'Sagens fakta'
Her skriver man, at anlægget ikke blev besigtiget i overensstemmelse med deres politik.
Dette virker underligt, da jeg netop rettede henvendelse for at få anlægget godkendt. Dette skulle være min sikkerhed for, at alt var i orden. Det nye anlæg, som vi nu har opstillet er forsikret hos Topdanmark, som har sendt 2 mand ud for at godkende det. Dette virker ansvarligt og professionelt. Anlægget, som er genopstillet samme sted, blev godkendt uden kommentarer.

Man skriver, at man ikke lover dækning. Dette virker ulogisk, da man beder tømreren om at rydde op på forsikringsselskabets regning og vil sende en taksator i løbet af de næste dage til at vurdere sagens omfang. På trods af gentagne rykkere kommer denne taksaktor først 3 måneder efter skaden og placerer i øvrigt skaden på en forkert adresse - så der var vist ikke meget styr på tingene.

Vedr. Driftstab, må det vel være rimeligt, at Gensidige dækker dette, da det jo er dem, der har trukket sagen i langdrag. Vi havde ikke mulighed for at gøre noget, før de havde afgjort sagen.

Det er korrekt, at ... ikke kunne lave en beregning på fundamentet efterfølgende, da man ikke kendte omfang af betonforbrug og hulstørrelser, hvilket virker meget logisk. Han mente dog, at det eksisterende læbælte bag anlægget havde afbødende virkning på vinden. Mon ... har medtaget dette i sine beregninger ?

Jeg skal ikke undlade at gøre opmærksom, at taksatorens fotos er taget 3 måneder efter oprydningen og derfor ikke kan vise de store 'kratere', efter de betonforstærkede centrale punktnedstøbninger. Jeg bad oprydningsmandskabet dække disse, da vi skulle have børnebørnene hjemme i julen, og jeg ønskede ikke, at de skulle falde ned i disse. ..., der er Gjensidiges ingeniør, har (bevidst eller ubevidst) heller ikke indregnet de nævnte betonforstærkede, centrale punktnedstøbninger, som såvel tømrer ... som undertegnede har gjort opmærksom på. Havde faktorerne med læhegnet og de forstærkede punktnedstøbninger været indregnet , havde beregningen let kunne leve op til normerne.
Mht. byggetilladelse til solcelleanlæg kan jeg blot pointere, at der ikke kræves detailtegninger som til andet byggeri. Her accepteres tilsyneladende flere opstillingsmuligheder, som håndværkerne måtte vælge. Vestre landsrets dom af 4. juni kan jeg ikke kommentere, da jeg ikke har set den, blot konstatere, at det ikke drejer sig om fritstående solcelleanlæg.
Vedr. bilag nr. 10. Beregninger af solcellestativ udført af ingeniør, ... Her er jeg ganske uforstående over, at Gjensidige kan benytte denne beregning overhovedet, da de har nægtet at betale for den. Det vil såvel tømrer, ..., der har betalt beregningen, som undertegnede gerne have en forklaring på. Gjensidige nægtede at betale denne regning, selv om de havde krævet beregningen.

Vedr. Stormskade på drivhus skriver man, at man har betalt fakturaen direkte til trælasten. Dette er korrekt, man har blot ikke benyttet det angivne kontonr. hvorfor jeg får en rykker. En anden faktura fra ... Maskinstation var heller ikke blevet betalt. Denne form for ligegyldighed er tilsyneladende typisk for Gensidige. Disse eks. har intet med sagen at gøre, men illustrerer på udmærket vis forsikringsselskabets manglende ansvarlighed. Jeg vælger at kommentere det fordi Gjensidige selv har bragt det på bane i deres skrivelse.

Forsikringsselskabet (taksator har også lovet at give os besked, så snart man kunne sige, om man accepterede skaden.) Dette løfte har man heller ikke holdt. Vi har først fået denne besked nu fra Ankenævnet."

Selskabet har heroverfor i brev af 12/9 2014 til nævnet bl.a. påpeget:

"Ingeniør ..., som har foretaget beregningerne af fundamentet for os, oplyser, at de statiske beregninger udført af forsikringstagers ingeniør ... var nødvendige for at kunne beregne fundamentet. Ingeniør ... har ved beregningen af den normmæssige vindlast forudsat terrænklasse svarende til 'Landbrugsjord med læhegn, gårde med haver mv.'. Der er i beregningerne taget hensyn til punktnedstøbningerne, og fundamenternes opbygning er oplyst af ... tøm-

rer v/..., som har opført anlægget. Vi henviser til vedlagte mail af 8. august 2014 fra ingeniør ... (modtaget efter, at jeg havde sendt mit brev til Ankenævnet).

Faktorerne med læhegnet og punktnedstøbningerne indgår således i beregningerne.

Da ingeniør ...s beregninger har været nødvendige for at kunne beregne fundamentet, og da fejlkonstruktion er vores bevisbyrde, vil vi dække ingeniør ...s honorar.

Driftstab dækkes ikke, allerede fordi forsikringen ikke er udvidet til at dække driftstab. De øvrige punkter har vi taget stilling til i vores brev af 19. juni 2014 til Ankenævnet.

For fuldstændighedens skyld kan vi oplyse, at den faktura fra ... Maskinstation, som forsikringstager nævner i sit brev, vedrører en anden skade - en rørskade. Der er en notering i denne skadessag, at forsikringstager rykkede for betaling, men at vi ikke havde modtaget en faktura."

Klageren har hertil i brev af 26/9 2014 til nævnet bl.a. anført:

"Det fremgår nu ganske klart af tilsendte svar fra Gjensidige og ..., at man ikke har taget hensyn til de betonforstærkede centrale punktnedstøbninger, hvor de opståede kratere på min foranledning blev tildækket før jul. Disse har såvel ... Tømrer som undertegnede gjort opmærksom på både mundtligt og skriftligt. Udsagnene er tilsyneladende ubevidst eller bevidst udeladt i beregningerne. Tilsyneladende hersker der tvivl om, hvilken terrænklasse der er anvendt i den ene beregning, men under alle omstændigheder må et læhegn placeret 1- 2 m bag solcelleanlægget have afbødende effekt på vinden, uanset hvilke generelle beregningsmetoder, der er anvendt.

Jeg vil fastholde mit krav om dækning af driftstab, uanset om det er forsikret. Gjensidige er jo den direkte årsag til dette med forhalingen af sagen. Det indrømmer de også, når de beklager denne urimelig lange ventetid uden igangsætningstilladelse - på trods af gentagne rykkere fra ... Tømrer og undertegnede."

Klageren har efterfølgende bl.a. fremsendt en opgørelse fra et energiselskab for perioden 1/11 2013 til 31/10 2014, hvori klageren opkræves 6.822,58 kr., for et elforbrug på 7.730,07 kr. Dertil har selskabet i brev af 4/12 2014 til nævnet bl.a. bemærket:

"Ifølge forsikringsaftalelovens § 36 dækker en tingsforsikring den interesse, der knytter sig til, at selve tingens værdi ikke forringes ved forsikringsbegivenheden (kapitalinteressen).

En tingsforsikring dækker ikke den interesse, der består i, at en ting ikke kan anvendes efter sit formål, såsom driftstab eller merudgifter, medmindre det fremgår af forsikringsbetingelserne, eller der er tegnet særskilt dækning for sådanne tab.

Landbrugsforsikringen var ikke udvidet til at dække driftstab, og desuden indeholder driftstabsdækningen ikke en dækning for merudgifter.

Uanset om stormskaden på solcelleanlægget dækkes eller ej, er der ikke dækning for merudgifter til strøm på landbrugsforsikringen.

Vi mener ikke, at vores sagsbehandling har været ansvarspådragende. Vi var i en periode med ekstreme vejrsituationer i forlængelse af hinanden, og der var mange stormskader og stormflodsskader, som skulle takseres.

Vi bemærker, at forsikringstager under alle omstændigheder måtte undvære produktion af strøm fra solcelleanlægget fra skadedatoen, og til solcelleanlægget var genopbygget, og at vores sene besigtigelse i givet fald kun har bidraget til en mindre forlængelse af denne periode."

Heroverfor har klageren i brev af 10/12 2014 til nævnet bl.a. anført at genopførelsen af anlægget kunne ske på en uge, at skaden skete den 5/12 2013, og at anlægget først blev klar i juni 2014. Dertil har selskabet i brev af 19/12 2014 til nævnet bl.a. bemærket:

"Vi mener fortsat ikke, at vores sagsbehandling har været ansvarspådragende, men da vi også er uenige i erstatningskravet, vælger vi at kommentere på dette, så alle de stillede krav er besvaret.

Tidsforløbet i sagen har været som følger:

06.12.2013 Forsikringstager anmeldte telefonisk, at stormen havde ødelagt hans solcelleanlæg. Der var følgende notering på sagen: 'solanlæg ødelagt, ft. har kontaktet håndværker.'

13.01.2014 Forsikringstagers håndværker (den samme, som havde opstillet solcelleanlægget) sendte en mail til Landbrugsskade i Gjensidige Forsikring, forsikringstager og jysk solenergi med følgende indhold:
'Hej
Vedr. overslag på væltet solcelle anlæg.
Efter at havde haft møde med ... fra ... solenergi, har vi snakket om at solcellerne skal køres på værkstedet i ... og vaskes samt testet igennem.
Der er mange der er beskidte og vi kan se om der er flere end de 15 solceller som først nævnt der er skadet.
Kan vi få grønt lys til dette?
Hvis der er spørgsmål vedr. solcellerne så kan i kontakte ... fra ... Solenergi på ...'

12.02.2014 Håndværkeren ringede og rykkede for svar på sin mail.

05.03.2014 Forsikringstager ringede og rykkede for svar i sagen.

06.03.2013 Forsikringstager blev kontaktet af bygningskonsulent, som samme dag sendte en mail til forsikringstager, hvor han udbad sig ingeniørberegninger af fundamentet og anerkendte stormskaden med forbehold for godkendelse af ingeniørrapporten (bilag 5 til vores brev af 19. juni 2014 til Ankenævnet).

31.03.2014 Vores bygningskonsulent godkendte beløbsmæssigt tilbuddet på montering af solcelleanlæg, stadig med forbehold for erstatningspligten. Han skrev bl.a. i mailen:
'[Klageren] kan derfor selv sætte gang i genmonteringen på nuværende tidspunkt og derfor blot afvente vores afklaring af skadessagen. Jeg vil dog her til bemærke, at såfremt den oprindelige fundering ikke er tilstrækkelig, skal der jo

tages højde for dette ved en genmontering af anlægget, hvorfor det kan være risikabelt at starte genmontagen pt.' (bilag 12 til vores brev af 19. juni 2014 til Ankenævnet).

Forsikringstagers ingeniør ... havde udført og fremsendt beregninger på solcellestativet den 24.03.2014, men han afviste at foretage beregninger på fundamentet, som netop var det, som vi havde bedt om.

Tidsforløbet dokumenterer, at anlægget ikke ville have været genopført i slutningen af december, men snarere i slutningen af januar 2014, jf. håndværkerens mail af 13. januar 2014.

Tidsforløbet dokumenterer endvidere, at forsikringstager siden 6. marts har vidst, at anlægget muligvis ikke blev dækket, fordi vi tog forbehold for konstruktionsfejl. Tilbud på genopsætning blev beløbsmæssigt godkendt den 31. marts 2014, og forsikringstager har således haft mulighed for at starte genmontage for egen regning i april, hvilket ifølge forsikringstagers oplysninger kunne ske på en uge.

Vores sagsbehandling har derfor maksimalt udskudt forsikringstagers mulighed for genopsætning af solcelleanlægget med 2½ måned. Solcelleanlægget har været ude af drift i ca. 6½ måned fra skaden i december til genopsætning i juni.

Med hensyn til erstatningskravet bemærker vi, at der må være et elforbrug ved siden af solcelleanlægget, idet forsikringstager har betalt 1.212,52 kr. a conto for perioden 01.11.2013-31.10.2014. Solcelleanlægget har produceret strøm fra opførelsen i foråret 2013.

Merforbruget er efter vores mening derfor 6.517,55 kr. for en periode på 6½ måned, hvor anlægget har været ude af drift. Vi kan højst blive ansvarlige for 2½ måned, hvilket giver et beløb på 2.506,75 kr."

Nævnet har fået forelagt bilag – herunder det af selskabet fremlagte dokument: ”Praktisk Vejledning” fra Energi Styrelsen, den af selskabet fremlagte landsretsdom, samt fotos. Herudover har nævnet fået forelagt den ingeniørrapport, som selskabet har indhentet. Af rapporten af 22/4 2014 fremgår bl.a.:

"**Vurdering**

Generelt

Der er foretaget overslagsmæssige beregninger af konstruktionens evne til at modstå påvirkninger fra vindlast, baseret på de modtagne oplysninger i form af fotos, telefoniske oplysninger fra entreprenør og statiske beregninger.

Ud fra de statiske beregninger og oplysningerne fra entreprenør vurderes spærkonstruktionen generelt at være tilstrækkelig til at modstå den forventede vindlast. Idet det af fotos fremgår, at spærkonstruktionen var nogenlunde intakt efter kollapset skønnes samlingerne i selve spærkonstruktionen ligeledes for tilstrækkelige.

Fundering
Ved vind fra anlæggets høje side opstår der vindtryk på solcellernes underside, samt sug på bagsiden af solcellerne. Dette betyder træk i fundamentet under anlæggets høje side og tryk i fundamentet under anlæggets lave side. Ved modsat vindretning forekommer der træk i fundamenter under anlæggets lave side, dog mindre.

Træk i fundament skal modsvares af fundamentets egenvægt samt optrækningsmodstand af fundamentet.

Træk i fundament (fra statiske beregninger)	8,6 kN
Egenvægt: 3,14 * $0{,}175^2$ * 1,0 m^3 * 24 kN/m^3	2,3 kN
Trækmodstand i jord (beregnet som trækpæl fra terræn, jf. funderingsnorm)	2.2 kN
I alt fundering	4,5 kN
Difference (træk - fundering)	**4,1 kN**

Differencen svarer til en sikkerhedsfaktor på ca. 0,52 < 1 (minimumskrav).

Det vurderes, at optrækningen er sket nogenlunde lodret, grundet hullernes udseende og ikke momentstive samling mellem spær og stolpe.

Det vurderes endvidere, at optrækningsmodstanden i de øvre vækstlag omkring standardfundamentet er meget begrænset og under alle omstændigheder væsentlig mindre end, når denne beregnes som for en pæl.

Ved beregningen af optrækningsmodstand er der ikke taget hensyn til et vist skråt optræk. Optrækningsmodstanden ved skråt træk vurderes derfor maksimalt at kunne udgøre en fordobling af den beregnede optrækningsmodstand.

Indregnes denne fås en sikkerhedsfaktor på ca. 0,78 < 1 (minimumskrav).

Grundet den relative svage sammenhæng mellem spærene på langs af anlægget vil fundamenterne virke enkeltvis.

Konklusion

Sammenfattende vurderes fundamenterne at være væsentlig underdimensionerede, og at anlægget derfor ikke kunne modstå den forventelige vindpåvirkning, selv uden partialkoefficienter (sikkerhed mod brud i jorden) på den aktuelle lokalitet og med den udførte fundering."

Af selskabets ingeniørs mail af 8/8 2014 til selskabet fremgår blandt andet:

"De statiske beregninger, som ingeniør … har udført er **nødvendige** for fundamentsberegningerne, og reaktionerne som er dimensionsgivende for fundamentet, er taget direkte fra de statiske beregninger. Beregninger af en sådan konstruktion (også generelt) sker oppefra, således at man ender nede i fundamentet og jorden. Man kan altså ikke ændre på forudsætningerne, f. eks. vedrørende vindbelastning, undervejs i beregningerne, og dermed heller ikke af funderingen.

Så vidt jeg kan læse af … beregninger har han ved beregning af vindlast forudsat terrænklasse svarende "Landbrugsland med læhegn, gårde med haver mv.", hvilket jeg også vil

finde korrekt i henhold til normerne.

Der er i fundamentsberegningerne taget hensyn til at standardfundamentet er placeret i et forboret hul, som beskrevet i notatet, med **fuld** vægt, og med **optrækningsmodstand** svarende til det betonudstøbte hul. Dette selv om, at sammenhængen i fundamentet givetvis er begrænset, grundet manglende armering. Selv med indregnet skråt optræk fås en sikkerhedsfaktor mindre end 1 (side 5 i notatet).

Beregningerne er udført i henhold til relevante normer, som de skal, og der er medtaget alle forhold til gunst for konstruktionen."

Af forsikringsbetingelsernes dækningsskemas punkt 24.1 fremgår bl.a., at forsikringen dækker direkte skade som følge af eksempelvis storm. Ved storm forstås: "Storm foreligger, når vindstyrken er 17,2 m pr. sekund eller derover." Endvidere fremgår det af dækningsskemaets punkt 24.1A, at forsikringen ikke dækker: "Skade der helt eller delvist skyldes fejlkonstruktion, fejlmontering eller anden fejl ved fremstillingen eller opførelsen eller skyldes dårlig vedligeholdelse, tæring, slitage, herunder mekanisk slitage."

Af dækningsskemaet fremgår endvidere:

Forsikringen omfatter (B-L)
B. Beboelsesbygninger med sædvanligt bygningstilbehør samt forsynings- og afløbsledninger (stikledninger) og fundament.
C. Andre bygninger med sædvanligt bygningstilbehør herunder staldinventar mv. samt fundament indtil en dybde af 1 meter under jordlinien eller under kældergulv. Forsynings- og afløbsledninger er omfattet ud til 1 meter fra ydersiden af bygningens mure i lodret plan.
D. Faste maskiner, faste produktionsanlæg og faste installationer der anvendes i landbrugsproduktionen*.

E. Udendørs silo- og tankanlæg. For gylletanke er det et krav, at bestemmelserne i den gældende bekendtgørelse om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand overholdes.
F. Udestuer, vinterhaver, drivhuse, garager og carporte.
G. Verandaer, altaner, udvendige trapper, terrasser, balkoner, baldakiner*, markiser, plankeværker samt havehegn (ikke levende) og læmure.
H. Ruder og andet glas samt sanitet der er monteret på den blivende plads i bygningen.
I. Stikledninger - såfremt vedligeholdelsen påhviler forsikringstageren*.
J. Nedgravede svømmebassiner men kun hvis disse er støbte i bund og på alle sider.
K. Kunstnerisk udsmykning af bygninger, flagstænger, fritstående antenner og haveskulpturer.
L. Haveanlæg* og levende markhegn

"

Nævnet udtaler:

Klageren gør gældende, at selskabet har undladt at besigtige konstruktionen i forbindelse med tegningen af forsikringen, og at selskabet derfor har afskrevet sig fra at gøre gældende, at fundamentet til konstruktionen var underdimensioneret.

Nævnet bemærker, at selskabets besigtigelse af en ejendom forud for tegning af en forsikring i almindelighed ikke er en egentlig gennemgang af ejendommens konstruktionsmæssige tilstand, og finder, at selskabet heller ikke i øvrigt har påtaget sig en i forhold til forsikringsbetingelserne videregående erstatningspligt.

Selskabet gør gældende, at fundamentet til konstruktionen er underdimensioneret, og har i den forbindelse henvist til bygningsreglementet for 2010 samt selskabets ingeniørs beregninger, der viser, at konstruktionens fundament, ikke kan optage den normmæssige påvirkning fra konstruktionen ved normmæssig vindpåvirkning. Klageren har heroverfor henvist til, at ingeniøren ikke har taget højde for de centrale punktnedstøbninger og det forhold, at der er placeret et læbælte bag ved konstruktionen. Selskabet har her-

overfor oplyst, at ingeniøren har taget højde for punktnedstøbninger og læhegnet. Som sagen foreligger oplyst, finder nævnet, at selskabet har bevist, at fundamentet er underdimensioneret og dermed fejlkonstrueret.

Selskabet har oplyst, at skaden er opstået ved, at punktfundamenterne under stormen er suget op af hullerne i et stykke, hvorved solcelleanlægget er tippet.

Selskabet har dertil påpeget, at det følger af forsikringsbetingelserne, at det ikke er et krav, at fejlkonstruktionen var hovedårsagen til skaden. Selskabet henviser til, at såfremt skaden helt eller delvist skyldes fejlkonstruktionen, dækker forsikringen ikke skaden.

Selskabet har oplyst, at det ikke vides om, den aktuelle vindlast på skadetidspunktet har været større eller mindre end den normmæssige vindlast. Selskabet har herudover påpeget, at det overjordiske stativ til solcellerne var dimensioneret korrekt efter normerne og ikke blæste i stykker under stormen. Selskabet er af den opfattelse, at dette tyder på, at såfremt fundamentet havde været dimensioneret efter normen, ville fundamentet have været tilstrækkeligt til at modstå stormen.

Efter sin gennemgang af sagen - herunder oplysningen i ingeniørens rapport af 22/4 2014 om, at der er tale om en væsentlig underdimensionering af fundamentet - finder nævnet, at selskabet har bevist, at hovedårsagen til skaden var fejlkonstruktionen. At konstruktionen efter det oplyste kunne holde til stormen ”Allan”, finder nævnet på det foreliggende grundlag ikke at kunne føre til andet resultat.

Nævnet finder endvidere, at klageren ikke har bevist, at det i forbindelse med tegningen af forsikringen blev aftalt, at forsikringen skulle omfatte en dækning for driftstab. Nævnet har allerede derfor ikke mulighed for at pålægge selskabet at yde forsikringsdækning for manglende produktion af elektricitet på dette grundlag. Nævnet finder endvidere, at manglende produktion af elektricitet ikke er en genstand, der er omfattet af forsikringens dækning for stormskade, hvorfor nævnet heller ikke kan pålægge selskabet at yde forsikringsdækning på dette grundlag.

Således som sagen foreligger oplyst, finder nævnet desuden, at der ikke er grundlag for at fastslå, at selskabet i sin sagsbehandling eller rådgivning har handlet på en sådan måde, at det kan begrunde et erstatningsansvar i forhold til klageren. Nævnet har herefter ikke grundlag for at pålægge selskabet at dække et eventuelt tab for manglende produktion af elektricitet.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Poul Sørensen